

A RÓMAI TSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult *BETSZÖL* Kedden 28. Augusztusban 1792.

Külső Országai történetek.

Frantzia Ország: — „Ezen egész Ország belső politikájának, különösen pedig Páris városának meg-bomlott zűrzavaros állapotja, egy néhány napoktól fogva mind iszonyatosabb kezdett vala lenni, és már most a' leg-nagyobb pontra lépven, Párisban a' leg-rettentőbb bűnök teljes mértékben uralkodnak. Az a' forma szerint, az *Uralkodó Ház* ellen ki-tsináltatott, és már régen munkába-is vétett *plánnum*, fundamentoma mind azoknak a' mozgásoknak, mellyeknek a' *Jákobiták* egy darab idővel fogva minden félelem nélkült eszközeivé lenni bátorkodtanak. — 16. dik *Lajosnak* a' maga Királyi székéből való le-téttetése, és az *Uralkodó*

B b b b

Háznak

Háznak egész meg-változtatása valának azok az alaton keisegetések, mellyek által a' népet a' *Jakobinusok fajtloja*, hogy a' maga tzélját annal könnyebben elérhesse, meg-vakitotta. Az a' képzelt fő Uraság, mellyel magának a' nép, a' Monárkhának le-tétettése után hizelkedik, okozta azokat a' Nemzeti Gyűlés elejébe be-érkezett kéro' Leveleket, mellyekben a' törvényes Monárkhának le-tétettése, sőt némelylekben még az egész *Constitution*nak meg-változtatása is kivántatott. Ebben a' részben mindenek felett Páris Váro'rsa mütatta-ki magát, a' midön *Pétion* a' Polgármester az egész Párisi közönségnek nevében a' Királynak le-tétetetését kívánta. „

„Az ő általa be-ada'tott kivánságból ki-tettett, hogy egyenesen az egész Monárkhának félbe-való szakasztatása, a' *Constitution*nak uj' meg-változtatása, a' *Revolution*nak meg-ujjítása, 's végre a' Monárkhának Respublikává való által változtatást vétetett légyen munkába. „

„August. 5-dikén Páris váro'rsának *Mouconseil* nevü része azt a' jelentést tette a' Nemzeti-gyűlés előtt, hogy 16-dik *Lajost* tovább Királyának lenni nem esmeri. „

„A' népnek mérge mind így nevededett tovább-tovább. A' nép a' maga kivánságait naponként mind fellyebb fellyebb láttatott emelni, minden készültek azt jelentették, hogy a' leg-izonyubb bünöknek eszközlése vétetett légyen munkába, és hogy Páris váro'rsa ismét egy izonyú játékk *Theátromává* fogna változni. Mi helyest valamelylek a' Nemz. Gyűlésnek tagjai között vagy egyet nem a' népnek inye szerint kezdett szollani, már ja' Nemzeti Gyűlés *ipalotájának* karjaiba felgyülekezett néző sokaság által akkor mindjárt ki-tsúfoltatott, sütyöltetett, és minden tsúfságoknak neme által el-halgatni kéntelenített. „

„ A' *La Fayette* felett való vetélkedés által már még 8-dikban ki-jelentetett, hogy az ő dolga és az Udvaré igen egy lábbon állanak. Előbb annyira gyozott volt *Bristót 's* a' több hozzá hasonlók a' *La Fayette* óltalmazóin, hogy *La Fayette* már szinte-szinte bünösnek ítéltetett vala. Végre még is az ő óltalmazóinak szolgálván a' szerentse; *La Fayette* a' voxoknak többsége által minden vád alól fel szabadított: „

„ Halván ezt a' palota' karjaiban a' dolognak ki-menetelet váro लोकसङ्घ; és a' népnek ingerlői a' dolgot éppen reménségek felett látván ki-esni, mint valami váratlan dologon mint egy meg-némultanak vala; és egézszen az ülésnek el-bomlásáig isendéségben maradtanak, ekkor pedig a' ki-menő Deputátusokra rohanván a' लोकसङ्घ, azok köz-züllök; a' kik *La Fayette* mellett foglanak vala; fenyegettettenek; minden féle mótskokkal illettettenek; 's nénielylek még öldöklő szerzámok által is üldöztettenek, verettettenek; sőt egyik köz-züllök éppen abban a' szempillantásban szabadított-ki a' Nemzeti Gárdisták által a' nép körmei köz-zül; a' midőn már emeltetett fel-felé a' lámpás-fára: Sokan; a' kik magokat a' Strázsa házba vonták vala el; utoljára, hogy meg szabadulhassanak; az albakokon szökdöstének ki: Ezek, más nap u. m. Aug. 9-dikén jelentéseket küldöttek a' Nemzeti Gyűlésnek Præsese elejébe; mellyek által azt adták léki tudtára; hogy ők addig a' Gyűlésben meg nem jelenhetnének, valameddig a' magok értelmeket ott bátorságosan ki nem mondhatják; és a' míg a' Nemz. Gyűlésnek nagyobb tisztesség nem tulajdonittatik. „

„ Az alatt míg ezek történtének; a' nép között a' nyughatatlanság szünetlen nevedett; és a' zenebona magát a' 9-dik Augusztusról; 10 dikre virradó étzaka egézszen ki ütötte. — 12 óra felé minden lárma harangok meg-vonattanak; és a' lárma dobok verettének. Mindenek egyszeriben fegyverre kapták;

nak. A' Nemz. Gyűlés öszve gyűlt a' maga palotájába, és éjfélt után 2 óraker üléshez kezdett. *Pétion*, a' ki ekkor a' Királyi Kastélyban vala a' Gyűlés elejébe hivattatott, ki meg-jelenvén, a' közel lévő vezédelmet meg-mondotta, és ezzel előbbi helyére sietve visszafra tért. Reggel felé meg-jelent a' *Justic Minister* a' Nemz. Gyűlésben, és a' Királynak és az ő Familiájának óltalmat kért. Az alatt egy Nemzeti-formába öltözött vigyázó sergetskét vett a' nép eszébe, hogy az Udvarba igyekeznek bé menni; melly Sereg áristáltatván, a' dühös nép által 4 személyek belölte tsak hirtelen megölettettenek, és az ő fejeik dárdákba szúratva széllyel hordoztattanak. Ennek tekintetén a' Király és Királyné meg-rettenvén, a' magok gyermekeikkel és a' Királynak hűgával együtt egyfzeriben a' N. Gyűlés felé indulának. Egy 48 személyekből álló Deputáció a' Kastély mellett fogadván a' Királyi Familiát, a' Gyűlésbe bé-kisérte.

„ Uraim — *igy szolla a' Király a' Gyűlésbe való érkezésekor* — én ide azért jövök, hogy egy igen nagy bűn előll ki álhassak, és nem gondolom, hogy sohol bátorságosabban maradhassak, mint ti közöttetek. „ — Erre a' Præses így felele „ — „ Király! a' N. Gyűlésnek álhatatosságához számot tarthat Felséged, a' melly meg-határozta, hogy a' népnek jussáért, és a' törvényes Elölljáróknak óltalma mellett, meg-haljon. „ — Az után le-ült a' Király a' Præses mellé. Mivel pedig a' Nemz. Gyűlésnek a' Király jelenlétében tanátskozni nem szabad, néki és az ő Familiájának egy *Lóssi* rendelteték, a' hol más nap reggeli 2 óráig (21 óráig) múiatának, a' midőn a' Nemz. Gyűlés a' maga ülését bé-vegezte. „

„ A' Helvétus Gárdisták és Gránátérosok a' Királyi Kastélyt el foglalták vala, kik magokat az ide bé-rontani akaró Nemzeti Gárdistáknak, *Mársiliainak* 's más *Föderátusoknak* ellenek szegzevén, ifzonyu tsata támoda. Egy más ellen ágyukkal

kal és a probb fegyverekkel lövöldözvén, mind két
részről vakmerő vala az ütközet. Végre a' Hel-
vétus Sereg meg-győzöttetvén majd mind egy lá-
big le vágatott. A' Polgárok közzül-is többen es-
tenek-el 50 nél. Ezen ifzonyu történet alatt így
kiáltottanak fel a' — — — a' Deputá-
sok: — „ *Éljen a' Szabadság! Éljen az egyenlőség!*
— azonban fel-álván egyenlő akarattal meg-eskü-
vének: — „ hogy hazájokért meg-halni készek,
és a' magok helyeket el-hagyni nem fogják. „

„ Így — — — , már most a'
nép egyenesen rohant a' Kastélyba, és minden
mozdulható dolgokat belőle ki-hurtzolt. A' Ki-
rályné *Smukja*, minden drágaságok, pénz, és min-
den fontosabb papirosak, a' Nemz. Gyűlésbe ta-
karittatván, laistromba vétettenek, és gondviselés
alá adattanak. Sok el fogatott Helvétus Gárda-tisz-
tek, a' Törvénynek és népnek óltalma, és a' Fran-
tzia hiv-szivűség alá bizattattanak, áristomba vi-
tettének. „

„ A' Királyi kert mellett lévő apró házak,
nem tudatik mi némü történetből meg-gyűltanak,
melly miatt az Udvari Kastély-is vezedelemben
forgott. „

„ Az alatt, míg ezek így folynának egy De-
kretom által meg-erősítette a' Nemzeti Gyűlés a'
Pétion kívánságát. Ez az a' fontos és egész Fran-
tzia Ország állapotjának végső ki-menetelét meg-
határozó Dekretom, mellyet úgy lehet gondolni,
mint a' hazafiak között lejendő háborunak ki hir-
dettetését, és a' melly Dekretomban minden Isteni
és emberi törvények és kötelelések egyfzersmind
meg-rontatva vagynak. A' Dekretom ez: „

„ Meg-gondolván azt: — hogy a' haza a' ve-
szedelemnek legnagyobb grádusára jutott — hogy
a' *Törvény-hozó Hatalomnak* leg-szentebb kötelelé-
se az, hogy a' hazának a' vezedelemből való ki-
ragadására minden eszközöket el-kövelesen — hogy
soha hasznos eszközökkel a' tzélnak el-érésére meg-
nem lehet, valameddig a' gonoszok kút-fejének bé du-
gatta-

gattatása jó móddal munkába nem vétetődik! — meg-gondolván továbbá: — hogy minden veszedelem abból a' gyaraból vélti a' maga eredetét, a' mely gyarab, a' *Bé töltető Hatalomnak Feje*, egy olyan háború alatt való maga tselekedetei által gerjesztett a' népben, a' melly háború, a' Nemzetnek függetlensége, és ennek *Constitutioja* ellen, az ő nevében kezdetett — hogy ezen gyarab az Ország-nak külömb külömb féle részeiben, a' 16-dik *Lajosnak* által adatott hatalom' vizsgálva vétetetésének kívánását szülte — de azt-is meg-gondolván ellenben: — hogy a' *Törvény-hozó Hatalom* a' maga hatalmát nevéni, és azzal vizsgálva élni telyefséggel nem akar, és hogy azokban a' rendkívül való történetekben, mellyek közzé a' *Törvény* által előre el nem láttathatott környül állások által tétettetik, a' *Constitutiohoz* való maga hiveségét, azzal a' meg határozott áthatatósággal, melly szerint kézzebb magát a' Szabadság-templomának omladozásai közé el temettetni, hogy sem a' *Constitutiót* el veszténi meg engedje, semmi egyéb módon egymással meg nem egyeztetheti, hanem csak a' népok fő *Urasághoz* való folyamodás által, és ha azonban olyan előre való készülleteket téstzen, hogy ezen egy menedék helye is semmivé ne tétetődhessék — mind ezeket meg-gondolván a' Nemz. Gyűlés, meg határozza: — „

„ 1-ben.) Hogy a' nép egy közönséges *Nemzeti Gyűlésre* öltve hivattassék. — 2-szor.) Hogy a' mostani *Törvény adó Hatalomnak Feje*, hivatalából *provisorie* ki tétetessék (*suspendáltassék*) addig, míg a' közönséges Nemz. Gyűlés meg-határozhatja azokat a' módokat, mellyek néki szükségeseknek fognak, a' nép fő *Uraságának*, és az egy-más közt való egyenlőségnek, bátorságos meg-maradására, tettzeni. — 3-szor.) A' *Bé töltető Hatalmat*, gyakorolják *provisorie*, a' mostani *Ministerek*. — 4-szor.) A' Királyi *Printz*nek rendeltessék egy *Kormányozó*. — 5-ször.) Az *Udvarnak* a' Királyi *Kassából*

ából (Civilistákból) való fizetése szünyék-meg addig, míg a' közönséges Nemz. Gyűlés végső rendelést tézen. A' Királynak rendeltessék bizonyos fizetés addig, míg az ő hivatal nélkült való léte, (*suspensioja*) tartani fog. — 6-szor.) A' Király és Királyi Familia maradjanak az alatt, míg Párisban a' zenebonák tartanak, a' Nemz. Gyűlésnek kerületében. — 7-szer.) Ez alatt készítettessék ki az ő lak-helyek végett a' *Luxemburg* nevű palota (*ez-is egy Királyi Kastély Párisban*) mellyben a' Polgároknak, és a' Törvénynek óltalma alatt há-torságban lakhassanak. — 8-szor.) Minden közönséges tiszt viselő, katona akár politicus, a' ki a' néki ki-rendeltetett helyvet el-hadja, *infamisnak* és hazája-árulójának tartassék. Végre — 9-szer.) Hogy ezen Dekretom Párisban még ma (August. 10 dikén) ki-hirdettessék, és rend kívül való Kuri-rok által, az Országának minden Departamentom-jaiba el-küldettessék. „

„, Továbbá el-vegeztetett az-is, hogy a' mostani Ministerek a' nép bizodalját magokhoz minnyájon el-veztették, és azért mind a' ő helyébe mások tétettenek. Már most a' Királytól el-botsát-tatott régi *Jákovinus* Ministerek tétettenek ismét vizsza. A' Hadi Minister ellen egyfersmind per-is indittatott, azért mivel azzal vádoltatik, hogy ő a' oka, hogy a' Helvétus Gárdisták a' Nemz. Gyűlés rendelése szerint Párisból ki nem küldettének, a' kiknek Párisban való maradások miatt a' 10-dik Augustusi vér-feredő támadott vála. „

Méltó a' meg-jegyzésre, hogy midőn Aug. 10 dikén a' sokaság a' Királyi Kastély felé nyomúlt volna, igen sok felé ezen szavak hallattatnak va-la: — „le kell a' Királyt tétetni, de az ő életének kedvezni kell. „

A' Pruszszus Sergek *Lotharingiának* szélében egy *Sirk* nevű városra réá ütven 3 ágyukat és 200 darab fegyvereket nyertének prédába, és 39 Frantziákat fogta-

fogtanak-el, kik *Luxemburghba* küldttenek. — —

A' Lengyelekről nem tudunk most írni semmi újat. — *Varsó* mellett, a' hol kevés idővel ez előtt, Lengyel Sergek feküdtenek, most már Orosz Sergek feküsznek. Azok a' Lengyel és Orosz katonák, kik nem régen, mint halálos ellenségek, egymásnak véreket ontották, már barátságosan ölelgetik egymást, ki vévén. H. *Ponidtofszkyt*, Gen. *Wilhorfszkyt*, 's rajtok kívül még valami 200 ig való Generálisokat és fő tiszteket, a' kik mind el-botsáttatást kívánnak, és idegen Udvarok szolgálatjába kívánnak lépni. Valami 20-ig valónak adattatott is már e' végre engedelem a' Királytól, a' kik közül *Ponidtofszky* és *Wilhorfszky* a' nevezetesebbek. A' többek még nem nyertenek örökös engedelmet, hanem tsak 3 hónapi szabadsággal hagyták-el szolgálatjokat. — Az ujj Lengyel Diéta *Grodno* városában fog öszve gyűlni, mellynek alkalmatosságával *Grodno* mellett egy erőss Orosz Sereg fog táborban fekünni.

— — — — — A' Lengyel Diéta alatt fogságra tétetett Orosz fő Pap a' fogságból ki-botsáttatott: sőt azt írják, hogy az ugyan ezen Diéta alatt számki-vettetésbe küldetett H. *Ponidtofszky*-is, kevés napok múlva egész győzedelmi ditsőséggel fog visszafizá menni *Varsóba*.

A' kik a' Lengyel Királynak a' *Tárgoviczi Reconföderációra* való által lépését akarják menteni, azt mondják és írják, hogy az Orosz Tsászárnának azon Levelében, melly által a' Király ezen lépésére indittatott, a' többek között az is ott lett legyen, hogy ha azokat az Orosz Sergeket, melyek ekkor már Lengyel Országra bé-szállottanak való, a' Lengyelek meg-vernék, az Orosz Tsászárné ekkor egész erejét Lengyel Orzágnak fogná indítani:

dittani : — — — —

A Lengyel Reconfederationnak Marsallja, következendő Hit-formával tartozik meg- esküdni :

„ En N. N. Esküszöm a' Sz. Háromság egy Istenre, hogy én minden erőmmel rajta leszek, azon böldegtalan Konstituzciónak semmivé tételén, melly 1791-dik Elftendőben, Májusnak 3 dik napján állított fel, 's igyekeztem azt, az én meg- tsalattott nemes Polgár-társaimnak emlékezetéből egészen ki- törölni; 's annak helyébe, a' régi Konstituziót, és a' mi nagy 's bölts Eleinknek rendelkezéseiket, a' minden Oroszok' Fels. Tsáznájának óltalma alatt úgy állítani fel, hogy az, örök időkre fenn maradhasson; esküszöm, hogy én az örökség szerént való Uraikodás - formáját meg nem engedem; a' Királynak több hatalmat nem adok, mint volt minden előbbeni Királyoknak Lengyel Országban; esküszöm, hogy én azon Konstituzciónak Barátival, melly Májusnak 3-dikén állított fel, tellyességgel nem fogok társalkodni, 's barátkozni; esküszöm, hogy én a' Sz. Római Katholika uralkodó Vallást fenn tartom, gyámolítom és óltalmazom; esküszöm, hogy én, mint a' Közönséges - Öszve- szövetkezésnek Marsallja, minden kötelességemet hiven fogom tellyesíteni; 's a' reám bizott hatalmat, egyedül a' szabadságnak fenn- tartására, 's a' Haza' meg- szabadítására fordítani, melly már oly közel volt a' végső veszedelemhez. Isten engem' úgy segéllyen. “

Hasonló ezen Hit formához az is, mellyel meg kell esküdni az Öszve- szövetkezés Tanácsosainak, Titoknokjainak, és a' Katonaság' Kormányozóinak,

Doktor

Doktor *Willis* fel-hagyott a' Portugalliai Királyné gyógyításán. A' Királyné nem gyógyúlt-meg. *Willisnek* mind foglalatossága, mind fizetése meg-szűnt Jul. végével az Udvarnál, és ő maga Aug. elején visszfa indult Angliába. Már most egy *Coinbrai* tudós Doktor fogja a' Királynét a' *Willistől* elejébe adatott rendelések szerint gyógyítani. *Willis* midőn haza felé kezdett készülni, ezt mondotta: — „én nem fogok tsudálkozni, ha a' Királyné kevés idők alatt jobban létezen; mivel az Udvarnál lévő Portugalliaiak, a' Portugallus 's egy-szersmind Catholicus Doktoroktól adatandó orvos-ságokat inkább kedvelvén, nem fogják ezeknek azokat az akadályokat tenni, a' mellyekkel eddig az én orvasságaimnak szüntelenül, és külömb külömb féle módokon akadályára voltanak. — A' *Portugallusok* nem engedték volt meg néki, hogy a' Királynét a' tengerre vigye.

BCU Cluj / Belső Tudósítások. Library Cluj

A' mi F. Urunk, sőt az egész F. Cs. Királyi Udvar kívánt-egességben vagon. — Az *Audentzia* adó napokon már 6 orakor Bétsben vagon ő Felsége *Schönbrunnból*, 7 orától fogva délutanni 1 oráig tartván az *Audentzia*

A' *Belgiumi* tudósításak azt a' szomoru, de előttünk nem elég bizonyos hírt hozták, hogy a' volt *Eszterházy*, most *Mészáros* magyar Lovas sergének vitéz *Obestere Dévay* Ur a' maga földi pályáját ki-futotta légyen. A' Tsatában esett é el, vagy rendes halállal holt légyen-meg nem tudatik.

Volt Tsászári Király Obersterből lett 3 lófarkú *Bassa Khotzy* Ur, ki már az egész olvasó *Públicum* előtt elég esmeretes nevérdől, ellene pártott ütött gyilkos Izólgai által ölettetett-meg nem régiben Kon-

Konstantinápolyban. — Ezen nevezett Keresztényből lett, szerentsétlen *Basa* a' közelebb múlt Török háborúnak kezdetével, azt kérte volna a' Portától, hogy ő a' háborutól ment lehessen; mely kívánságának bizonyos okait adván, megis nyerte vala, és az időtől fogva Konstantinápolyban lakék, és a' Keresztény fogoly Tisztekkel is sok beüsitetést tselkedett. Többnyire mind Keresztény Tselédeket tart vala Háza körül, 's mint jára végre? ezek ellene öszve esküvén, edgy hívéséges belső Török Tselédjével edjűtt meg, ölék és kintsének nagyobb részével elszökének. A' Gonosztévők közzül némelyek kézre kerültek.

Gróf *Károlyi Josef* Ur ő Nagysága a' F. Udv. Magyar Kantzellárián Udvari Titoknakságra emeltetett; de mint *Hazája* szeretetéért, nem fizetésért szolgáló Gavallér, fizetést önként nem vészen.

Ama tudos *Hazafi G. Rádai Gedeon* Ur ő Nga holt teremei ezen hónapnak 12-dikén temettetének el *Pétezen*. *Losontzi Préd. Kármán Josef* Ur, és a' Helységbéli Prédikátor tettek halotti tanítást — mindenek elvesztett édes attyokat könyvezik vala.

A Czettini Levélnek hátra maradt része.

„A' millyen készeknek mutatták eleinten magokat a' Török Biztosok, Határszéleinknek, a' *Szisztóvi* Kötés szerént lejendő elintézésére; szintén olyan akaratosokká, 's akadékoskodókká lettek anakutánna. Mentől több gyűléseket, 's tanátskozáásokat tartottunk (t. i. a' Tsász. 's Kir. Biztosok) velük; mentől gyakrabban méregettük ki együtt a' határ-lineát; annál több nehézségekkel állottak elő; úgy hogy mind ez ideig (Auguszt. 10-dik napjáig) se engedtek volna öök által, szép szerént minékünk csak egy talpallatnyi földet is: hanemha másképpen láttunk volna a' dologhoz. Parantsolatunk érkezett t. i., hogy ne hajtsunk mi többé kontyos rokoninkra: egyeznek, vagy nem egyeznek velünk? hanem

a' mint a' *Szisztóvi Köter*' értelmével meg egyezőnek találjuk, vonjuk ki a' határ-lineát, építsünk arra nagyobb, és kisebb őrző-házakat, 's azokat rakjuk meg elegendendő fegyveres Néppel. — Kapitány *Boxich* Urra volt bizva, az említett őrző-házak' helyeinek el rendelése, azoknak fel-állíttatása, ki is el-készíttetvén azokat előre a' mi Tartományunkban, éjtszaka a' ki-jelelt helyekre vitette darabokban, 's frissen fel állíttatta; úgy hogy három ejjel 15 erős őrző-házak lettek készen, a' *Klina* folyó vizétől fogva, *Korannáig*, melly két vizek ötöd-fel órányira esnek egymástól.

Kladushoz, és *Sturlichhoz* nem esnek távolabb az őrző-házak, 5 — 6 száz öloyi mészéségnél; még is a' Törökök, semmit se tudtak az építésből, egész virradtig. — *Kladusból*, az erdőre indulván jókor reggel néhány Törökök, szemekbe ötlük egy új őrző-házunk, 's hát csak hülédeznek belé; még inkább el-tátották pedig a' szájokat, midőn széllyel nézvén, látták a' több őrzőházokat is. Almélkodásokban, magokhoz szólíttották Embereinket, 's tudakozták tőlök, ha ott fogna é valósággal lenni már ezentúl a' határ-szél, a' hol állanak most az őrzőházak? 's tud é abból valamit az ő részekről lévő első Biztos, kit ők olly régtől fogva tartanak már ingyen. Midőn értenék, hogy *egy szó annyi, mint száz*, változhatatlanúl úgy marad a' határ, a' mint szemlélik, a' hogy el vagon intézve; nosza lóra kapnak vagy két százan, 's a' Basájokhoz mennek főtostól; annak-utánna pedig az említett első Biztoshoz, ki most *Sturlichnál* táborozik, 's jelentik nékiek a' dolgot: de csak azt vették feleletül mind egyiktől, mind a' másiktól, hogy tsendesesen várják - el, a' mi válaszfogóni *Konstantzindpolyból*. — A' *Sturlikhiak*, nem sokat

sokat tsudálkoztak épületeinken, mellyek olly hopp hírével termettek az ő orrok eleibe; hanem inkább csak azon reménykedtek: hadd ők magok vehessék még hasznát az idén, általunk el-foglalt termő földjeiknek. — Mi tartotunk tőle, hogy talán majd garabontzáskodni is fognak tselekedetünkért a' Török Biztosok; de látjuk, hogy éppen ez a' jó módja, az ő velek való határ tsinálásnak: mert már most ők járnak mi utánunk, 's kérnek bennünket, hogy hánnyunk határ dombokat; mellyhez hozzá is fognak leg-ottan, mihelyest meg szünik az essőzés, melly itten, ezen hónapnak első napjától fogva mindég tart, még pedig a' hegyeken hóval egyvelgest. — E' szerént, reménységünk vagyon, hogy minden órán előbb mozdúlunk innen táborunkkal, *Passinaluka, és Dreznik (Drezsnik) felé.*

Bars Vármegyében 6. és 7-dik e' folyó hónapnak napjain Aranyos Maróth nevű Városban tartott Gyűlésnek alkalmatosságával majd nem egészen a' Méltóság és Papi Rend a' Nemességgel valamint öszve gyűlt vala, ugy az első nap mindjárt mindennek szeméből ki-tettzett nem egyéb, csak az a' mi F. Fejedelmünknek igen kedves lehet: miért? azért-is, mivel a' Rendek között egy arany Sarkantus Lovas és egy néhány Vármegyéknek hitetes Tábla Birája N. Z. Z. L. Ur el-mondott beszédeben vólta-képpen le rajzolta, mind indulattal viseltetésnek a' jó nevet érdemlő fiak, az édes és szelmes jót kívánó Attyokhoz, és ennek törvénynevellett, a' mint az Ország Gyűlésben öszve sereglett

lett igaz Magyar Fiak Istentől ajándékul vett érdemes Attyokhoz önként megbizonyították az ő buzgóságokat, ugy szintén minden erőszak és szunyadozás nélkül igyekezzenek a' *Bácsi Fiak I. ső Ferentz Királyokhoz*; a' ki atyai szeretetének fiaihoz ki-inyilatkoztatásában elsőseget érdemel, ha mikor, most leg inkább megbizonyítani; ámbátor a' Frantzia háboru nem érdekli is a' Magyar fiakat, de a' mely még is a' Magyarok' Szerelmes Attyok ellen izentetett meg. Ennek végzetével ki rendeltettek egy néhány Uri személlvek; a' kik ki-dolgoznak a' Plánumot; melly szerint bé szedethetnék azt, a' mi Bars V. megyei fiakat illelné. Más nap mindnyájan viszont ölvé gyülekeztek a' Maróthi Templomban, az hol ő Eminentziájának jelenlétében a' nagy sz. Mise szolgáltattván M. Püspök Szabó Ur által, 's el-énekeltevé: *Téged Isten ditsérünk*; közönségesé tételtek sok Mo'saroknak harsogások és a' *Valdek* Regementjéből egy tsatának lövöldözésével innepeltetett ez a' nap, sok számos elztendőkét érdemlő édes Atyáknak Tsászári székibe lett ültetése végett: az után a' V. megye palotájában Nagy Mgu Fő-Ispányunknak elő ülése alatt, nem tsak azon plánum, a' melly első nap a' ki rendeltettek által dolgoztatott ki; a' Ns Vármegeye által helyben hagyatott, hanem ennek foganatofságira a' Rendekből 25 érdemes személlvek is választottak. El nem felejthetem ő Eminentziáját, a' ki 6. Aug. a' maga Palotájában számosan vendégelt; 7. Aug. pedig Mgos Gróf *Keglevits* Sigmund Püspök, és *Károly* ő Nságok Kis-Tapoltsányi szomszéd Városában öröm-vendégséget tartottak; a' többit a' Maróthi palotában lévő vendégek sok Mo'saroknak harsogások, és a' Királynak, mint Országunk kegyes Atyának hofszu életéért való Viat' ki-iltásokkal, vitték véghez. Ki-tettzik, melly színelen indulat fakadhat a' Magyarban az ő jó-tévéséhez. Eljen hát! a' Magyarokat Szerető Király, I. ső Ferentz, és minden ellenségein ditsőségeset győze.

győzedelmeskedjen, buzgóan kívánják igaz fiai a'
Magyarok, kik tsak irigyeiktől gyálóitetnek.

*Itt vagon azon Declaratió, mellyet Gróf Balassa
Ur ó Exja tett vala a' maga Gondviselőjének a'
Hádi segittség értel.*

Ad quæstionem illam P. D. Vestræ mihi orete-
nus factam, quale ego oblatum ex parte mea qua
L. Cottui Trenchinienfi ingremiatus Dominus Terrestris
ad rationem 4 Millionum ex libera oblatione per
Regnum in ultimis Comitibus Generalibus Regni pro mo-
dernis Belli necessitatibus Majestati Suæ Sacratissimæ
justissime facta, in Medium L. Cottus Trenchinien-
fis facere velim, sequentibus scripto declarandum es-
se duxi. Opinione meâ, Depurationis oblâti hujus
regnicolaris Clarissimam Normam et Articulum 6-
tum ultimæ Diætæ et Acta Depütationalia in ne-
götio hoc sub Comitibus Regni pertractata nobis præ-
scripsisse, cui ego qua fidelissimus semper legum ob-
servator me inhæreré desidero; si itaque pure sine
eo, ut facilius et citius effectus legis hujus per
nos observata omni possibili Proportione procurari
valeat, Declaratio mea desideretur, lubens hisce
declaro, me illos jam oportunos dedisse ordines,
ut nisi aliter Incl. Comitatus Trenchinienfi dispo-
nere visum fuerit, tertia pars Annuorum reddituum de-
ductis deducendis ex Domino meo remansa, per
officiolatum meum V. Besztercensem ad rationem
libere oblationis per Regnum Majestati Suæ Sacra-
tissimæ Justissimæ factæ in sensu Articuli 6-ti ulti-
mæ Diætæ in Medium Incl. Cottus depuretur; præ-
ter tamen obtingentiam illam, quam pro D. Psro-
chis, aut cujuscunque Religionis Ministris, pro Do-
minis Nobilibus bonis meis reperibilibus Inscriptio-
nalis, pro officionalibus meis Dominalibus in
quantum videlicet Conventiones et Beneficia a me
percipiunt, non autem privata eorundem Tenuta,
a quibus alioquin singulus proportionate concurre-
re obligaretur, juxta datam P. D. Vestræ dedato

18. Julii a. c. Inviationem in me assumpseram. Et hæc sunt quæ ad Præattactæ D. Vestræ oralem quæestionem scripto reponendum e re esse putabam. Sigmondhazæ dedato 9. Aug. 1792. — „ Comes *Franciscus Balassa*. m. pr.

Göttingből, Auguszt. 6-dikán. — „ Egy Hazánkfia, következendõ verseket írta, kevés ideig itt mûlatott Gr. *Teleky József* õ Excel. jának tiszteletere:

Itt e' Tudományok' szenteltt Városában,
 Hol Hazámtól távol, másik Athénában,
 Bölts Minerva bizván Kedvesi' karjára,
 Vezet az Igazság' mennyei útjára;
 Mig Te, Nagy Gróf! ezer fényes tisztség között,
 Mellyre Közjó, érdem 's fő rend le kötözött,
 Nem gyözvén nagy Lelked' leg-nemesb láng.
 Melly örök hiveségben él Urántával (jával,
 Le tenni a' pompát 's rangot nem kimélléd,
 'S tudós Musáinkat tiszteletti Személyed:
 Engedd, Nagy-lelkü Gróf! itt, e' nap' fényével
 E' drága Szerentse' édes érzésével,
 Hadd jelentse szivem egy rebegõ szóval,
 Hogy tartozik Néked örökös adóval;
 'S hogy, bár bölts letzkéid' buzgó tanítványja
 Soha méltatlannak a' temjént nem hányja:
 De könnyen hevülvén Virtus' szerelmére,
 'S szép tetteid korán jutván értésére;
 Régen emelt immár Oltárt nagy Nevednek,
 Mellyen titkon áldoz örök érdemednek. “